

21. november 2003

UKA 2003/160

**Meeqqat inuussuttullu pillugit ilisimasaqarfik pillugu Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut**

pillugu

Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaata

ISUMALIUTISSIISUTAA

siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaat
suliarinninnermini ukunin nga inuttaqarpoq:

Inatsisartuni ilaasortaq Enos Lyberth, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartuni ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartuni ilaasortaq Doris Jakobsen, Siumut
Inatsisartuni ilaasortaq Jensine Berthelsen, Atassut
Inatsisartuni ilaasortaq Astrid Fleischer Rex, Demokraatit
Inatsisartuni ilaasortaq Marie Fleischer, Demokraatit, sinniisussaq

Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaat UKA 2003-imi
siullermeerisoqareermat siunnersuut misissuataarpaa imalu oqaaseqarfigissallugu.

Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuutip matumani pineqartup suliarineqarnissaanut atugassanik
ataatsimiititaliaq tusarniaanermi akissutigineqartut nuutinneqarnerinik piniarpoq.
Ataatsimiititaliap paasivaa tulliini taaneqartut tusarniaanermi akissuteqaqqullugit
kaammattorneqarsimasut: Namminersornerullutik Oqartussat allaffeqarfiat,
Naatsorsueqqissaartarfik, Ilisimatusarfik, Nunatta Atuagaateqarfia / Goenlandica,
KANUKOKA, SIK, IMAK, AK, HST, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat,
KNAPK, Tulararfik, Sorlak, PIP (Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat), PPK,

peqqinnissaqarfimmi sulisut kattuffiisa suleqatigiiffiat, Arnat Peqatigiit Kattuffiat aamma Qimarnuiit Kat-tuffiat.

Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

Meeqqanut inuusuttunullu ilisimasaqarfik 2001-imi suliatut suliaralugu aallartinneqarpoq. Ilisimasaqarfiup siunertarai Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu, meeraq aallaavigalugu, ass. meeqqap ilaqutariinnikkut, inooqataanikkut, peqqinnissakkut, atuarfinni ineqarnermilu pissutsit atugarisai pillugit paasisutissanik katersinissaq aqqissuussinissarlu.

Ataatsimiititaliap isumaqarpoq meeqqat inuusuttullu atugarisaat pillugit ilisimasaniq pissarsisoqarsinnaasariaqartoq, ilisimasat tunngavigalugit siumut sammititamik sulinermi pilersarusiornissamut iliuseqarnissamullu pitsaanerusumik periarfissaqartoqalissammat. Taamaammat meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunissami naalakkersuinikkut aalajangigassat pilersarusiorneqartarnissaanni aalajangerneqartarnerinilu siunnersuutikkut tassuuna pingaarutilimmik Inatsisartut Naalakkersuisullu sakkussaqaqalermata ataatsimiititaliap iluarisimaarluarpaa. Meeqqanut inuusuttunullu ilisimasaqarfeqalernikkut sullissivik pingaarutilik, naalakkersuinermik sulialinnut, ilisimatusartunut, ilinniagaqartunut, sulianik suliaqartunut soqutiginnittunullu allanut meeqqat inuusuttullu atugarisaannut tunngassutilinnik paasisutissanik piniarnissamut periarfissaqalersitsisumik pilersitsisoqarpoq.

Ukiumoortumik nalunaarut

Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfiup § 2, imm. 3, naapertorlugu suliassaraa ukiumi qaangiuttumi sulineq Naalakkersuisunut ukiumut nalunaaruteqarfigisassallugu. Ukiumi tulliuuttumi aprilip aallaqqaataa nallertinnagu ilisimasaqarfik ukiumoortumik nalunaaruteqartassaaq, taamaalilluni ukiumut aggersumut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip piareersarneqarneranut aningaasaqarnikkut kinguneqataasinnaasut ilanngunneqartarsinnaassammata.

Ilisimasaqarfik pillugu ukiumoortumik nalunaarummut aningaasaqarnermut ingerlatsinerup killiffiata nalunaarusiarineqarnerata ilanngunneqarnissaanik Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat ataatsimiititaliap pingaartippaa, ilisimasaqarfimmi suliniutinut ingerlatatullu ingerlakkumasanut avataanit aningaasalersuisussamut qinnuteqaateqassalluni periarfissaqarmat, taakkulu isertitatut aningaasartuutitullu nassatarisaat pinngitsooratik aningaasanut inatsimmiittussaasariaqaratik.

Siulersuisuni ilaasortat amerlassusissaat

Naalakkersuisut siunnersuuteqarput meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfik, oqartussaaffinnit naleqquttunit inassuteqarneq tunngavigalugu Naalakkersuisunit toqqarneqartunit siulersorneqassasoq, aammalu Naalakkersuisut periarfissaqassasut inunnik, Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit suliamut immikkut paasisimasalinnik siulersuisut ilassusissallugit. Siamasissumik suliaqarfiillu assigiinngitsut peqataaffigisaannik iliuseqartoqartarnissaa siulersuisut

qulakkiissavaat ilisimasaqarfimmullu tunngatillugu attaveqaateqarfittut atuutissallutik.

Inatsisissatut siunnersuummi § 3, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq siulersuisut arfineq marlunniit qulinik ilaasortaqaassasut. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq siulersuisut arfineq marluk tikillugit amerlassusilinnik ilaasortallit naammassasut, ataatsimiititaliarmi isumaqarmat siulersuisut amerlavallaanik ilaasortaqaartinneqarpata angalanernut ullormusiaqarnermullu aningaasartuutit qaffasippallaalissasut. Siulersuisut arfineq marluk tikillugit ilaasortaqaarpata aningaasaliissutigineqartut atorlugit ataqatigiinnerullutillu sulilluarsinnaanerussapput.

Siulersuisut ilaasortalerneqarnissaannut tunngatillugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq KANUKO-KA-ttaa q siulersuisuni ilaasortamik ataatsimik inassuteqarsinnaasariaqartoq, ataatsimiititaliarmi naliliimmat meeqqat inuusuttullu atugarisaat pillugit KANUKOKA immikkut paasisimasaqartoq, tamannalu ilisimasaqarfimmu annertuumik pingaaruteqarsinnaasoq. Tamannattaaq ilisimasaqarfiup sulineranik kommunit ilisimasaqarnerannik kommuninilu allaffeqarfiit aalajangiiniarnerminni taassuminnga atuisarnerannik annertusaaqataasinnaavoq. Ataatsimiititaliamit ilanngullugu maluginiarneqarpoq Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat tusarniaanermut akissumminni tamatumunnga tunngasumik aammattaaq siunnersuuteqarsimasoq.

Akerlianik ataatsimiititaliaq isumaqarpoq ilaasortat pingasuinnaat Naalakkersuisuni ilaasortamit toqqarneqartariaqartut (t.i. Naalakkersuisuni ilaasortamit ulluunerani paaqqinniffinnut atuarfinnullu akisussaasumit, Naalakkersuisuni ilaasortamit peqqinnissamut pinaveersaartitsinermullu akisussaasumit kiisalu Naalakkersuisuni ilaasortamit isumaginninnermut akisussaasumit).

Ataatsimiititaliap siulittaasua inassutigineqartut tamakkerlutik akornannit Naalakkersuisunit toqqarneqartariaqarpoq.

Aamma ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut isumaliutigeqqussavaa Kalaallit Nunaata Atuagaateqarfianut taarsiullugu Sorlak Timersortartullu Kattuffiat inassuteqaateqarsinnaatitaassasut, kattuffiimmi taakkua aammattaaq meeqqat inuusuttullu atugarisaannut tunngatillugu pingaarutilimmik ilisimasaqartutut nalilerneqartariaqarmata.

Nunani Avannarlerni ilisimatusarnermut attuumassutilittut sullissivinnik allanik suleqateqarneq

Meeqqat inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup Nunani Avannallerni ilisimatusarnermut attuumassutilittut sullissivinnik allanik, ass. Danmarkimi Socialforskningsinstitutimik, suleqateqarnissaa ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa. Nunani Avannarlerni sullissivinnik allanik suleqateqarneq aqutugalugu neeqqat inuusuttullu Kalaallit Nunaanni atugarisaat pillugit ilisimasat nunani allani tassunga tunngatillugu ilisimasanut misilittakkanullu sanillunneqarsinnaassapput. Ilisimasaqarfiup sulineranut nunani allani

isumaginninnikkut pilersaarusiat sunniutaannik misissuineramik ilaqartinneqarpata meeqqanut inuusuttunullu tunngasumi iliuitsit sunniutaannut ilisimasatigut tunngaviit pitsaanerulersinneqarnissaannut tamanna sunniuteqaqataasinnaavoq.

Siunnersuummut ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Tamakku tunngavigalugit ataatsimiititaliamit qulaani taaneqartutut kaammattuutigineqartunut naapertuuttumik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussippata siunnersuut iluserisamisut iluseqarluni Inatsisartunit akuersissutigineqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigittup inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaata siunnersuut aappassaanigassanngortippaa.

Enos Lyberth,
siulittaasoq

Agathe Fontain,
siulittaasup tullia

Doris Jakobsen

Jensine Berthelsen

Astrid Fleischer Rex